

09.10.2025

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Utoqqaat pillugit siunnersuisooqatigiinnik kommunit tamarmik kingusinnerpaamik ukiakkut ataatsimiinnermi 2027-mi peqalernissaannut Naalakkersuisut inatsimmik siunnersuuteqarnissaannut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens NapâtôK' Naleraq)

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Utoqqarnut inatsimmik ataatsimik pilersitsisoqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviassen Jensen, Inuit Ataqtigiit)

Oqaaseqaat:

Siullertut immikkoortoq 87-mut tunngatillugu Inatsisartunut ilaasortaq Jens NapâtôK Naleraq aalajangiiffigisassatut siunnersuummik taama ittumik pisariaqavissortumillu saqqummiinernut Naleqqamiit qujavugut.

Naleqqamiillu imatut oqaaseqarfigaarput:

Utoqqaat ulluinnarni inuunerannut atugassarititaannullu oqinnerusumik inuuneqalernissaannut tikkuusisunik, utoqqaallu nukittunerulernissaannut suliniuteqartunut kiisalu utoqqaat tusaaneqarlutillu nunaminni inuuffimminni sunniuteqaqataanissaannut anguniagaqartunut oqariartortoqartillugu Naleqqamiit siutigut ammatillugillu ilutsinni oqaluuserisarpagut. Oqaluuseriinnarnagit utoqqarnut iluaqutaasussatut takusagut tusaasagullu ajunngitsumik kusanartumillu inerneqarnissaannut tikkuusisarlutalu atuutsinneqalernissaannut aqutissiusseqartaasarpagut. Kiisalu utoqqarnut pitsaasumik suliniutinut anguniakkanullu iliuuseqarfigineqarlutik piviusunngortinneqarnissaannut tamaviaaqataasarluta.

Ukiorpanni oqaatsit tusarluartarpagut utoqqaat qineqqusaarutaannaasut annerusumillu iliuuseqarfigineqassanatik. Naleqqamiit pingaartittuartaqparput oqaatsit anitagut piviusorsioruusassasut, maanngaanniit silaannarmiit tigusaanatik nunap massumap tummaatarisatta inuinit siunissamullu namminiilivinnissamut tikkuusisumik iluaqutaasussanik iliuuseqartassallutalu timitaliisassasugut, tassa pappilissanut kusanartumik tusaruminartunillu allaqqaannaratik nunap inuinit sunniuteqartussanik atoruminarsaalluta sulinerput ingerlattaqparput, aamma tamanna ingerlattuartaqtussaavarput uagut partiitsinni ersarissorujussuarmik nunap inuinit kalaallinut illersuisuunerput pissutigalugu.

Taamaammat utoqqarnut tunngatillugu anguniakkanut makkunatut ittunik qaqitsisoqartillugu anguneqarnissaata atuutilernissaatalu tungaanut malinnaallutalu iliuuseqartoqarnersoq Naleqqamiit alapernaallutalu suliamut killiffissiuissassaagut.

Naluneqassanngilaq nunatsinni innutaasut amerliartortillugit aamma utoqqaat amerliartunut ilaammata, taamaammat aamma utoqqartannguagut ataqqinerusariaqarpagut, oqaatsinik tusarluarnartunik timitaqanngitsunik tusartitseqattaartarnerput

“pakatsitseqattaartarnerpullu” maannanngaaq kipsisariaqarparput, tassa naammaqaaq, tassa naammaleqaaq utoqqartannguatsinnut systemimi taama torinngitsigisumik ullutsinni atugassaqartitsinerput tassunga killeqartittariaqarparput.

Akerlianilli utoqqartatta toqqisisimanartumik ataqqinnerpalaartumillu systiimitigut sullinneqarnissaat pissuserissaarfigineqarnissaallu suliniutigineqarlunilu anguneqartariaqarpoq.

Ulluinnarni inuuniarnermikkut atugaatigut oqilisaallugit pitsanngorsaaffiginiarneqarnerat Naleqqamiit pitsaasutut pissusissamisoortutullu isigaarput, tassami utoqqartagut taakkuupput misilittagartoorsuit, meeraareerlutik, inuusuttuaraareerlutik, inuusuttooreerlutik, inersimasooereerlutik, utoqqaliarsaareerlutik nunatsinni annertuumik kiffartuussereerlutik, suleruloreerlutik aqqusaagarpassuaqareerlutillu massakkut utoqqalisut, atukkamikkut ilaatigut ajorluinnartumik inissisimasut isiginngitsuusaaginnarneqarsinnaanngillat.

Taakkuupput asannitsigut, asasagut, maligassiuusugut.

Taakkuupput inuunermi ilinniagartuut, ilisimatuut, misilittagartuut.

Taakkuuppullu tusaasassagut, malitassagut, ataqqisassagut.

Naleqqamiit tunngaviit tallimat anguniakkagut utoqqaat pillugit eqqartuinitinni ilanngullugit eqqaanngitsoorusunngilakka tassa sineriarput tamakkivillugu utoqqartaqaratta atugarissaarnerulernissaat sulissutiguarneqassaaq, utoqqaat aamma namminneq

aallaavigalutik aalajangeeqataasassasut pingaartitaraarput, utoqqaat kinaassusaat oqaasiilu salliutinneqassapput, utoqqaat nunaminni salliutinneqataassasut pingaartitarilluinnarparput, utoqqaat utoqqaliarsaalersullu nunaminni namminneq piginnittuunerat tassa nuna nammineq pigilerlugu naalagaaffinngornissaq misigitinnissaanut sukataartuaannassaagut.

Maluginiarparput naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqartut, tassanilu takusinnaavarput Naleqqamiit siunnersuuteqartup siunnersuummini ukiuliilluni ulluliisimanagera Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuusiornermi atorunnaartissimagaa, tamanna ikkuteqqinneqarnissaa piumasarissavarput, nalunngilarput kommune ilai utoqqaat siunnersuisooqatigeeqartoq, kommunellu sinnerinut kommunalbestyrelsit namminneq aalajangersinnaasut utoqqaat siunnersuisooqatigiinni pilersitsissanerlutik, uanili Naleqqamit siunnersuuteqartup Naleqqami paasinnerput malillugu anguniagaa tassaavoq kommuneni tamani 2027-imi utoqqaat siunnersuisooqatigiinni pinngitsoorati tamarmik peqalersimassasut siunissamilu ingerlaavartumik atuutsinneqassalluni. Taamaammat utoqqartatta oqartussaaqataanerati aalajangeeqataasinnaaneralu nukittorsarneqarnissaanut sammisumik Naleqqami siunnersuuteqartoq Naleqqamiit taperserparput, taperserneranilu ataatsimiititaliamut susasaqartumut ingerlateqqipparput.

Aaappattut immikkoortoq 93-mut tunngatillugu Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviansen Jensen Inuit Ataqtigii aalajangiiffigisassatut siunnersuut saqqummiineranut Naleqqamiit qujavugut.

Naleqqamiillu imatut oqaaseqarfigaarput:

Utoqqarnut sullissiniaqinat sullitatit ajunngitsumik iliorfigisinnaanngikkukkit, illit suliffiit utoqqarnut suliffeqarfiunngilaq angerlarsimaffigaaajuna.

Utoqqarnut qanilaassuseq isumassuinerlu tunniuttagarput suliassaannaanngilaq, ajunngitsumik ataqinnittumik naleqartitsinermillu pisussaaffiuvoq annertoq. Utoqqarnut sullissisut ulluinnarnik misilittagatik kisiat pinnagit sulissapput, inuttulli kajumissuseqartumik sullisisinnaasariaqarput.

Utoqqaat eqqissisimasumik isumassorneqarlualutillu qungujulaarfigineqarlutillu qanilaarfigineqartassapput. Inatsisit utoqqarnut tunngasut atuuttullu ajornannginnerusumik nassaarisinnaallugillu paasinninnerat annertusarneqassaaq ersarissaasoqarneratigut. Utoqqaat

atukkamikkut pitsanngorsaaffigineqarlutik aalajangeeqataasarnerat annertusarneqassaaq tusaaneqarnerulissallutillu.

Utoqqaat pisinnaatitaaffimminni atuinnerminni eqaannerusumik sukkannerusumillu sullinneqartassapput piaartumillu eqqortumik iliuuseqarfigineqartassallutik.

Sutigut tamatigut pitsanngorsaaffigineqarlutillu inuuniarnermikkut atukkatigut siuarsaaffigineqartassapput. Utoqqaat pisinnaatitaaffitsik nalunngilluartariaqarpaat taakkulu ersarissarneqassapput.

Ullutsinni ukiunilu aggersuni utoqqartatta qujanartumik amerliartuinnarnerat pissutigalugu utoqqarnut sullissinerput eqqarsaatigilluakkami siunissammullu isigisumik aaqqissuunneqartariaqarpoq.

Utoqqaat ulluinnarni inuunerminni atukkatigut ilungersuuteqaratik toqqissillutik ullutik kingulliit ikittutut taaneqarsinnaasut eqqisisimaarfigalugit inuuffigisariaqarpaat.

Naleqqamiit qulaani taakkartukkagut sumi tamaani tusartuartaqpagut tusarluarnartuupput amerlanertigullu atuutsinneqarnatik timitalerneqarnikuunngimmata.

Naleqqamiit angunissaannut sukataaqqissaagut sukataaqataaqqissallutalu.

Siunnersuummili uani samminninnera qiviassagaanni maluginiakkama ilagaat utoqqaat pillugit periusissiami 2023-mi saqqummersumi una siunnersuut suliassaareersoq, taamaammat paasisinnaanngilara sooq qaqeqqinneqarnerasoq uffalu periusissiami suliniutini quliusuni una siunnersuut siullertut anguniagaasoq allaqqagaluartoq, sooruna suliarineqareernikut atuutinneqalernissaat ukatarinerusariaqanngikkigut, siunnersuutaareersuni qaavatigut siunnersuuteqaqqinneq kinguarsaataasutut isigaara, taamaammat una siunnersuut Naalakkersuisut utoqqaat pillugit periusissiaannut anguniakkani ilaareeramat siunnersuut una Naleqqamiit itigartippaput.